

Бэлэдхэлэй бүлгэм соо үнгэргэгдэхэ найр «Сагаалган»

Найрай ябаса.

Үхибүүд тойроод стул дээрэ нууна. Нэеы гэр соо үглөөгүүр Тархай Сэрма хоер столой саана нууна. Сэрма шэрээ дээрэ шанаһан мяха табижа, Тархайда хэлэнэ:

-Тархай, мяха эдигты, тиигээд бурхандаа мургэгты.

Тархай-баян яаралгүй эдеэлһэнэй удаа, гараа аршажа, бурханайнгаа урда ошожо, мүргэнэ:

-Баян болгогты. Табан мянган хонииемнай, долоон мянган болгогты.

(Хурганууд дээрээ тоолоно) Ум маани бадмай хум.

Сэрма: долоон мянга гэнэ... юһэн мянга гыт!!!

*Энэ үедэ Будамшуу гэхэн дуун зэдэлжэ, мори унаһан хүхюутэй
Будамшуу хатаран ерэнэ. Нэгэ тойрожо, морин дээрэхээ буужа, мориёо
уяна..*

Будамшуу: Тпру....Сайн байна! Сагаан нараар! Сагаалганаар!

Ай-даа, досоом хооһон, хаана эдеэлэхэб даа? (тойроод хараашалжа байтараа нэеы гэр хараба) ооо ямар баян гэр гээшэб?

Будамшуу модо абажа, Тархайн гэрэй хажууда нүхэн руу хээд нууба.

Тархай ноен гэрһээ гаража, гэдэхээ зльбэн һуняан, шангаар дуу гарана:

- Намда 9 мянган хонид болоо һаань, би эгээл баян болохоб

(хургануудаа харуулжа, энеэбхилжэ дээшээ гараа үргэнэ.) Тиигэжэ

байтараа Будамшууе хаража, һонирхон асууба:

- Ши юу хэнэбши?

Будамшуу:- Би Садатар Хооллуул гэжэ нэрэтэйб. Энэ нухэн соо шара үнэгэн ороо. Хаагаад байнаб.Та харагты, танай болохо. Би танайда орожо уһа уугаад ерэхэмни.

Тархай:- Зай, тиигэ, тиигэ. (Үхибүүд руухаража : Үнэгэн минии болохо.- гэбэ.)

Будамшуу (Тархай ноенойдо оробо)

-Амар сайн!

Сэрма: Сайн байна!

Будамшуу: -Сагаан нараар!

Сэрма: Сагаалганаар!

Тархай-баян: - Эээ! Садатар Хооллуул! Садатар Хооллуул!

Сэрма: юун Гэнэб, энэшни? Садатар Хооллуул...

Тархай-баян: - Садатар Хооллуул!

Сэрма Будамшуу эдеэлүүлнэ: ну уугты, бууза эдигты.

Будамшуу садатараа эдеэлээд, гэдэхээ эльбэжэ : - найндаа, битнай мордохомни.

(Будамшуу хүгжэм доро дуулан гарана) Садатараа эдеэлээб!

Ведущая: Иигэжэ , хүхюутэй Будамшуу баян Тархайнда садатараа эдеэлээ нэн. Так смекалистый и весёлый Будамшуу наелся досыта у жадного богача Тархая.

Ведущая: Будамшуу, ребята тебя порадуют веселой песней.

(Ребята поют песню «Сагаалган» угэнь ба хугжэмынь В. Лубсановагай.)

Будамшуу шагнана, дуулалсана.

Будамшуу: Баярлаа! Ямар гоёор дууланабта! Зай, битнай ябахамни.

Дахин уулзатараа баяртай! *(Садится на своего коня и убегает)*

Ведущая:

Плавность, грация в движенье,

Для души успокоенье.

Дангина, Дангина

Покажет танец нам она!

Танец Чойжалсанова Арьяна.

1 ведущий:

В праздник Белого месяца,

Как у нас повелось

Людам надо бы встретиться
Чтоб светлее жилось
Чтоб убавилось горя
Чтоб тучнели стада
Чтобы небо над взгорьем
Голубело всегда!

2 ведущий:

Сарюун заншалта найндэрнай,
Салюун дайдаар ерэбэл даа.
Хада мэтэ баатарнууд
Хадаг дэлгэн уриналдаа
Сэбэр залуу зулгы хуухэнууд
Сагаан эдее баринал даа!

Ведущая: Есть у бурят удивительный обычай-произносить благопожелания. Благопожелания- это добрые слова своим родным и близким, друзьям, знакомым. Они передаются из поколения в поколение и имеются на все случаи жизни.

Дети встают в шахматном порядке и читают их:

1 ребенок:

Амар мэндэ, Шэнэ жэл!
Амар мэндэ, Сагаан нара!
Амгалан жэл болохонь болтогой,
Амжалтата жэл орохонь болтогой!

2 ребенок:

Озари планету ярче
Чтоб радовалось сердце
И здоровье стало крепче
Белый месяц, белый месяц
Подари нам доброты
Чтобы в мире и согласие
Лучше краше жили мы.

3 ребенок:

Наһан дээрээ
Наһа нэмэжэ байхадаа,
Үшөө ута наһа
Удаан жаргал үрезел даа!

4 ребенок:

Мой край родной
Я не забыл свои начала,
Я вскормлен молоком твоих долин,
И песнь предков колыбель мою качала.

5 ребенок:

Жэл бури жэгдэ амгалан,
Он бури омог дорюун,
Сагаалжа, ногоолжо байял даа!

6 ребенок:

Здоровья, мира и добра
Вам от души желаем
И с Сагаалганом всех друзей
Сегодня поздравляем.

7 ребенок:

Хуйтэн убэлые дабаха солотой,
Хухэ нажарые угтаха урезэлтэй!
Сагаалган – манай найндэр
Саг уедэ мандаха болтогой!

8 ребенок:

Пусть добреют наши души
Навсегда уходит зло
Чтобы будущее наше
Полным счастьем рассветло.

9 ребенок:

Шэнэ жэлээр,
Шэнын нэгэнээр,
Саган нараар,
Сагаалганаар
Амар мэндэ, мэндэ ама-ар!

Үүдэн тоншогдожо, Сагаан Үбгэн (*Белый старец*) ороно, хойноһоонь
хулгана ба үхэр жэлнүүд (*Дети в масках*)
Сагаан Үбгэн: Сайн байна!

Ведущая: Сайн байна, Сагаан Үбгэн! Добро пожаловать.

Сагаан Үбгэн: сагаан нараар, сагаалганаар!

Ведущая: К нам в гости пришел Сагаан Убгэн, белый старец, мудрый старец.

Сагаан. Үбгэн: Битнай гансаараа бэшэб. Хулгана ухэр жэл хоёртой ерээб.

Мышь: Мэндээ!

Хундэ жэл байгаа.

Одоошье үнгэрбэ.

Коронавирус үбшэн ,

Одоол муухай юумэн.

Үхэр жэлни

Үбшэн үгы орыш даа!!!

Бык: Болтогой! Булта зонтоёо оролдохобди даа!

Сагаан Үбгэн: Сагаан түмэр ухэр жэлнай ондоо оробооо!!!

Баяртай!

Ведущая:

Позову я всех друзей.

Мы по кругу все пойдем,

Дружно ехор заведем.

Ведущая: Ямар сэсэг гоеб даа?

Дети: Ягаан сэсэг гое даа!

Ведущая: Ямар наадан гоеб даа?

Дети: Еохор наадан гое даа!

Все: Еохор наадая хатарая!

Дети танцуют ехор.

Ведущая: И в заключении нашего праздника я предлагаю исполнить

ГИМН БУРЯТИИ

Ведущая: Мунөөдэрэй найндэртэ хабаадаһандатнай баяр хургөөд, ута наһа, удаан жаргал хусөөд, жэл бүри жэгдэ амгалан, он бүри омог дорюун ажаһуухыетнай хүсэнэбди!

Ведущая:

Пусть сбудется то, что вами задумано!

Пусть приумножатся ваши богатства!

Пусть синее небо вас благословит!

Пусть мать земля вас счастьем одарит!